

ugyanis Steinbergnek egy bátyja él. Az elutazásra a jövő év elején került volna sor, de a Wesselényi-uccában történt leleplezés és a detektívek közbejövése megakadályozta a házasságszédelő szökését.

Érdekes, hogy eddig a házasságszédelő ellen mindössze két „menyasszony” lett feljelentést. A többiek azonban kijelentették a detektívek előtt, hogy nem kívánják a szimpatikus és szép Steinberg József megbüntetését, mert nem tudnak rá haragudni és bizonyára csak a viszonyok kényszerítették rá, hogy ilyen szélhámosságokat elkövessen. A két feljelentés alapján azonban ma délelben Steinberg Józsefet előzetes letartóztatásba helyezték.

Szegény ember ebédje a Népszállóban

József főherceg főszakácsa főz — Aki minden vasárnap a miniszterelnöknél ebédel — A Ritztől a Népszállóig — Orosz miniszter, főszolgabíró, rendőrtisztviselő, tőzsdés a Népszálló ebédlőjében — Görgey főlovásza, az utolsó öreghonvéd Rózsa Sándor tarisznyáját őrzi — A Népszálló mosodája

Hire volt a városban, hogy egy nagyszabású étkeztetési akció indult meg a Népszállóban, ahol kevés pénzért jó ételeket lehet a szegényember. Mielőtt bejött adtam volna ennek, magam kívántam meggyőződni a hír valódiságáról s én is megváltottam jegyemet az ebédre. A tiszta, barátságos, fehérabroszos ebédlőben sokan vannak, jó és kevésbé jó ruhájú emberek. Eltűnik minden társadalmi különbség, itt mindenki csak szegényember és főként éhes. A 7000 koronás menüben paradicsomleves kapunk sok csipetkével, jóízű, kb. félliternyi levest. A marhapörkölt gusztusos barna levében 7 darab hus uszkál, mellette burgonyahalom puposodik és uborkasaláta jár hozzá, jókora darab kenyérral. A 3000 koronás menü levesből áll (ugyanaz a jó, disznósírral beránott leves) és burgonyafőzelékből s mellé szintén egy darab kenyér. Ebédközben asztaltársaim beszélgetésbe kezdtek, aztán én is bekapcsolódtam. Nyolcan ültünk az asztalnál, mint később kiderült, csupa u. n. „leszuszott” ember. Az egyik, csinos fiatal, jószabású zakóban, de keshedt cipőben, hústalan menüt evett s anélkül, hogy bárki is érdeklődött volna ennek oka felől, mentegőzve mondja:

— Árt nekem a hus, az orvosok megtiltották.

— Nana, fiatalur! — mondja egy idősebb bácsi — nem a gyomrunknak árt a hus, hanem a zsebünknek. Tudom azt a sort én is.

Persze, aztán magam is nekibátorodtam és kérdeztem egyet s mást a fiatalembertől, aki elmondta, hogy F. A. tőzsdés.

— Bizony! — kezdi. — még két éve, hogy az autóm a Ritz előtt várt rám, míg ebédeltem. Szórtam a pénzt, rengeteg ruhám, cipóm volt s a lakásom beillett volna muzeumnak. Minden este színház, bár, nők! Micsoda muri volt ez! Hej, a nők, a nők, azok teszik tönkre az embert!... Ma? Tessék rám nézni! A cipóm szétmegy, lejárom a lábam, míg valami kis üzlet akad s nincs annyim, hogy egy husos menüt tudjak enni. Itt is lakom a Népszállóban. Tiszta, rendes ágyam van, a koszt is jó és olcsó, de a Ritz! Hiába, az mégis más volt.

Igaza van. A Ritz, az más!

A hajótöröttek

Megszólalnak a többiek is és elmondják, ki hogy jutott a Népszállóig. Egy idősebb ur, Eger város nyugalmazott tanácsnoka, itt lakik és itt étkezik. Batta Géza menekült főszolgabíró, amióta Magyarországra jött át, állás nélkül van, utóbb már a butorozott szobáját sem tudta fizetni s a Népszállóban lakik. A kosztal elégedett. Bájás Antal rendőrtisztviselő, Erdélyből menekült jogász, most teszi le a jogi doktorátust. Itt lakik szintén és idejár étkezni is. Azt mondja:

Itt olcsóbb és jobb a koszt, mint másutt. Próbáltam én már mindenütt, még a Vág-uccai Népházban is. Nem olcsóbb ott se, mint itt, de az itteni legalab izes, nem fekszi meg az ember gyomrát, mert nem olajjal vagy margarinnal főznek. Amióta Pálfi a szakács, azóta rengetegen esznek itt. Hire megy ám a jó konyhának, pláne ha olcsó is. Tetszik látni, itt fehér abrosz van, rendes evőeszköz és porcellán tányér járja, még a sótartó is itt áll az asztalon. A Népházban bizony gusztustalan, mert bádoggal vonták be az asztalok tetejét. Milbeck Gyula nyugalmazott huszárkapitány, amióta szerencsétlenül esett le lováról, megsántult, fizikai munkát képtelen végezni, bátyja, egy dúsgazdag földbirtokos tartja, szintén itt étke-

zik. Turnowszky Géza is konzervatoriumot végzett. Most mozizongorós. Öccse annak a dr. Turnowszky Olivér tábornagnak, aki Ferenc József testilelki barátja volt. Néhány éve, hogy meghalt.

Egy elegáns, jótartású, idősebb ur, egész idő alatt hallgat s még csak fejbólintással sem vesz részt az általános beszélgetésben, bár arcán látni, hogy feszülten figyel. Szólok hozzá, int és franciául mondja, hogy nem tud magyarul. Elmondja, hogy orosz vasutügyi miniszter, tényleges szolgálatban, de a kommunisták elkergették. Butenko Borisnak hívják. Nagyon megőrül, mikor szlávul szólok hozzá, legalább nem értik meg mások, mit beszélünk.

— Nagyszerű a magyar koszt. Pálfi kitűnően főz. Kevés a pénzem, hát ide is költöztem. Eleinte féltém az ágyaktól, de mikor láttam, hogy nem szalmazsák, hanem új matrác van bennük, fehér a huzata és féregmentes, egész szívesen maradtam itt... Azért mégis jobb volt vasutügyi miniszternek lenni!

A fülkék

Ezt én is aláírom. Ebéd után az iroda felé vettem utamat. Gavaja Pál igazgatóhelyettes volt szíves mindent megmutatni. Először a konyhába mentünk. Olyan katonás rend uralkodik ott, hogy még a főzőkanalák is vigyázz-ba vágják magukat a főszakács jelenlétében.

— Igen kérem, József főhercegnél voltam ezelőtt, — mondja Pálfi János. — Igaz lélekkel és minden tudással azon vagyok, hogy a szegény emberek kosztja jó és tápláló legyen. Tessék megnézni, mennyi jóízű csont főtt a levesben. Tessék a zsírt megvizsgálni. Szintiszta disznósír. Vásárolni is magam járok, mert a szabadforgalomban azt veszek, ami megtetszik nekem. A húst ma is visszaadtam a mészárosnak kétszer, mert nem adott szépet. A községitől azt kelene átvennem, amit kihoznak, de ha a szegény ember pénzt ad ki valaméért, legalább ehető kapjon érte. Hiszen így is csak az anyagot és üzemköltséget számítjuk. Az ügyosztálytól is parancsot kaptunk, hogy haszon nélkül kell dolgoznunk, csak épp deficit ne legyen. A tisztifőorvos ur ellenőrzése alatt állunk, tehát nem kell félni, hogy nem higiénikus, amit adunk. A vasárnapi menüt már összeállítottam. Zöldségleves lesz rizszel, két darab töltött paprika, kenyérral. A helyettes igazgató ur is — pedig háztartása van, — mindig megváltja a hétezeres menüt, izlik neki. Igaz-e? — kérdi.

— Valóban itt eszem, — mondja Gavaja Pál. — Az eddigi főszakácsnő idejében néptelen volt az ebédlőnk, oly rosszul főzött. Amióta Pálfi vezeti a konyhát, gyarapodik a vendégek száma. Hetenkint kb. 50 személlyel több a látogató. A Kramer festőnagykereskedő tisztviselőinek külön asztalt tartunk fenn. Rengeteg magánháza viszik a kosztot tőlünk s mindenki meg van elégedve.

Megnéztem a hálófülkéket is. Ugy néznek ki, mint a mézsejtek. A tiszta-ság dicséretreméltó, ragyogó. Bárki érdeme legyen is, tisztelet érte, hogy a szegény emberek jó fekvőhelyéről is gondoskodik. Vannak külön, kis zárt fülkék is. Ágy, kis asztalkával, szék, mosdó, világítás. Heti bére 68.000 K. A közös terem fülkebérelte olcsóbb. Napi 16.000, heti 55.000, vagy havi 215 ezer korona. A napi bérlést az drágítja meg, hogy esténként friss lepedőt kell kiadni az ágyra.

Tilos a kártya.

A társalgóban keveser tartózkodtak.

Egy orvos csupán és egy pap. Hallottam azonban, hogy egy lovagi címmel bíró hírlapíró, tanító, egyetemi tanár és főjegyző fia, kurzuslapok munkatársai stb. laknak itt. A dohányzóban két jól öltözött férfi kártyázik. Gavaja igazgatóhelyettes odaugrik, elkapja a kártyát.

— Önök nem látják a táblát, hogy kártyázni tilos? Tudják, hogy ennek mi a következménye!

— Miért nem szabad kártyázni? — kérdelem.

— Mert a multkor is bicskázás volt a vége. Azt a F. A. tőzsdést késelték meg, akivel beszélni jectzett. Kártyázás közben megvadulnak az emberek. Nekem kötelességem a rendre ügyelni, nem tűrhetek szabálytalanságot. Akit kártyázáson érek, ki kell tiltanom a szállóból.

A könyvtár, most szeptemberben nyílik meg ismét, az is, mint az étkeztetés is, Liber Endre tanácsnok érdeme. 26 ezer kötetnyi könyvet szerzett a népszállóban. Hock László igazgató nagy segítségére van Liber tanácsnoknak minden kulturális akciójában.

Matuzsálem.

A gyöngélkedő szobában egy ritka emberpéldányra akadtam. Rác István, utolsó öreg honvéd. 1821-ben született, tehát 104 éves. Felugrik, hogy belépünk, frissen, fiatalos fürgeséggel, előírásosan bemutatkozik.

— Azért jöttünk, Rác bácsi, mert hallottuk, hogy nősülni akar, — köszönti rá a napot az igazgatóhelyettes.

— Hát az nem is lenne rossz, kivált valami fiatal, szemrevaló menyecske. Jobb volna a krumplilevesnél. Ugyan megfogadtam, hogy 100 éves koromig nem nősülök, most meg már 200 éves koromra teszek fogadást.

— Azt hiszi Rác bácsi, hogy élél adig? — évődik vele Gavaja Pál.

— Enyje, no! Matuzsálemnek is egy feje volt, mégis 960 esztendő ért. Nekem a harmada se jutna? Nem hiszem!

— Mikor ebédelt utoljára a miniszterelnöknél?

— Sose utoljára, kérem! Minden vasárnap ott ebédelek. Köznap meg hol a Wagner vendéglőben, hol itt a Pálfi strázsamesternél.

— Aztán melyik a jobb ebéd?

— Nem lehet éhenhalni az ittenitől se, de a kegyelmes urnál fényesebb hely van, no meg egy kis boroska is akad. Szeretem a jó bort, de még a rosszat is megiszom, ha más nincs.

— Hány háborút élt meg, bátyám?

Magyar asszonyok

a dicsőséges Szent István királyunk arcképével ellátott valódi

Szent István cikóriakávé

vásárolják.

Minden dohoz sarkában pörkölt szemekávé van!